

14 Şubat 1973 akşamı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 4 dakikada görüşmesiz kabul edilerek Cumhuriyet Senatosu'na gönderilen kanun teklifi üzerine; 6235 (7303) sayılı yasaya göre oluşan tüm meslek Odaları ortak bir çalışmaya girmiş, bu kanun teklifine temelden karşı çıkmışlardır.

Söz konusu kanun teklif Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildikten sonra 16 Oda yetkilisi Cumhuriyet Senatosu Başkanı, Adalet Partisi Gurup Başkan Vekili, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Gurup Başkan Vekili, Tabii Senatörler, Kontenjan Senatörleri ve Cumhuriyet Senatosu Bayındırlık Komisyonu üyeleri ile gerekli ilişkiler kurmuş ve kanun teklifinin sakıncaları anlatmıştır. Genellikle görüşlerimiz olumlu karşılanmıştır. Odaların ortak görüşleri ile Odamız görüşleri telgraflar ile ilgililere ulaştırılmış, ayrıca tüm parlamenterlere bir açıklama gönderilmiştir.

Yapılan çalışmalar kamu oyunun da ilgisini çekmiş, basında sürekli biçimde yer almıştır. Benzer kanun ile kurtulmuş bulunan Barolar Birliği ve Veteriner Hekimleri Birliği gibi kuruluşlarda bu kanun teklifine tepki göstermişler ve böyle bir değişikliğe karşı olduklarını kamu oyuna açıklamışlardır.

Son gelişmeler karşısında yapılan çalışmaları ve 19. Genel Kurulumuzda alınan kararı bu dergimizde bilgilerinize sunuyoruz.

Enerji sonunu konusunda çalışma yapmak ve Enerji Kongresi düzenlenmesi olanaklarını araştırmak amacıyla çalışmalarına başlayan Enerji Komisyonu'nun ön raporu 19. Genel Kurula sunulmuş olup bu sayımızda yer almaktadır.

oda alışmaları

İLGİLİLERE GÖNDERİLEN TELGRAF

6235 ve 7303 SAYILI TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ KANUNUNDA BAZI DEĞİŐİKLİKLER YAPILMASINA İLİŐKİN KANUN TEKLİFİNİN TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNDE GÖRÜŐÜLEREK KABUL EDİLDİĞİNİ ÖĞRENMiŐ BULUNUYORUZ.

BU KANUN

- 40.0001 AŐKIN ÜYEDEN KAMU KESİMİNDE ÇALIŞAN 30.000 MÜHENDİS VE MİMARIN BAĞLI BULUNDUKLARI MESLEK ODALARI İLE İLİŐKİSİNİ KESEREK TMMOB İLE BİRLİKTE MÜHENDİS VE MİMAR ODALARINI ERİTMEKTE, KAPATMAKTA VE YOK ETMEKTEDİR.
- SİYASETİN TARİFİNİ YAPMADAN «ODALARIN SİYASET YAPAMIYACAĞINI» GETİRMEKTE TMMOB'NİN VE ODALARIN YURDUMUZA VE TOPLU MUMUZA YARARLI, GERÇEKÇİ VE BİLİMSEL GÖRÜŞLERİNİ ORTAYA KOYMALARINI ENGELEMECTEDİR.
- BU GÜNE KADAR TMMOB'YE VE ODALARA VERİLEN YABANCI TEKNİK HİZMET İTHALİNİN DENETİM GÖREVİNİ KALDIRMAKTA, YABANCI TEKNİK ELEMANLARIN EN BASİT İŐLERDE BİLE ÇALIŐTIRILMASINI SERBEST HALE GETİRMEKTE, BU YOLLA SANAYİLEŐMEMİZİN YÖNLENDİRİLMESİNİ YABANCILARIN ELİNE VERMEKTEDİR.

BÜTÜN.DEMOKRATİK ÜLKELERDE TOPLUMUN VAZGEÇİLMEZ BİRER UNSURU OLARAK YAŐATILAN, BÜYÜK YETKİLERLE GÜÇLENDİRİLEN, KALKINMAYI VE SANAYİLEŞMEYİ MÜMKÜN KILAN ZİNCİRİN BİR HALKASI OLAN MESLEK ODALARI, 18 YILLIK UYGULAMADAN SONRA 1954'LERİN GERİSİNE DÜŐECEK BİÇİMDE KAPATILMAKTADIR.

SONUÇ OLARAK;

ANAYASANIN 122. MADDESİ İLE VARLIĞI GÜVENCE ALTINA ALINAN MESLEK KURULUŞLARIMIZI BELİRSİZ VE ESNEK BİR GEREKÇE İLE ORTADAN KALDIRAN, ANAYASAL VE DEMOKRATİK HAKLARIN ÖZÜNÜ İHLAL EDEN BU KANUNUN KESİNLİKLE KARŞISINDA OLDUĞUMUZU BELİRTİRİZ.

SAYGILARIMIZLA,

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU

oda alışmaları

PARLAMENTERLERE GÖNDERİLEN

UYARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN SAYIN ÜYESİ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nda değişiklik yapılmasını önen bir kanun tasarısı, zamanında yapılan uyarılara rağmen 14 Şubat 1973 günü, dört dakika içinde, üzerinde görüşülmeksizin Milet Meclisinde kabul edilerek Cumhuriyet Senatosuna gönderilmiştir.

Ülke çıkarlarına, Anayasa'ya ve idare hukukunun temel prensiplerine aykırı olan bu tasarının kesinleşmesi durumunda ortaya çıkacak sakıncalar şöyle sıralanabilir:

— Kamu kesiminde çalışan teknik elemanların Odalara kaydı yasaklandığından, 16 Teknik Meslek Odasının hemen hepsi kapanacaktır.

oda alışmaları

- Bilimsel ve teknik yönden ülke çıkarlarını savunacak hiçbir kuruluş kalmamış olacaktır.
- Ülkede grlen teknik hizmetler üzerinde hiçbir mesleki denetim sürdürüle-meyecek, hizmetlerin ehil ellerce yapılıp yapılmadığı denetlenemeyecektir.
- Mühendis ve mimarların haklarını koruyan hiçbir örgüt kalmayacaktır.
- Yabancı elemanların Türkiye'de çalışmaları konusunda odalarca srdrlen denetim tamamen kalkacaktır.
- Teknik hizmetlerin yabancılara grdrlmesi, Türk Teknik Elemanların'nın haklarının ise hiçbir Şekilde korunmaması sonucu mühendis ve mimarların yurt dışına g daha da hızlanacaktır.
- Diğer kanunlar, tüzükler, yönetmelikler ve kararnemelerle Odalara yüklenilen görevleri yerine getirecek hiçbir örgüt kalmayacak, rneğin Bağ - Kur Kanunu'nn uygulanması büyük ölçüde aksayacaktır.

DEĞİŞİKLİK TASARISI KALKINMA ÇABALARI İLE TERS DÜŞEN NİTELİK-TEDİR

Bildiğiniz gibi, meslek odaları Anaya'sa'mn 122'nci maddesi gereğince «Kamu Hizmeti» düŐüncesi ile kurulmuştur; ülkenin kalkınması yolunda, bilimi, tekniği, meslek ve meslekdaş çıkarlarını savunmak görevleri vardır. Bu görevler TMMOB kanununda Şöyle tanımlanmıştır:

«Ammenin ve memleketin menfaatleri, mesleğin inkişafı, meslek mensuplarının hak ve selhiyetleri bakımından lüzumlu gördüğü bütün teŐebbüs ve faaliyetlerde bulunmak»

«Meslek ve menfatleri ile alkalı işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak. Meslekle alkalı bilcümle mevzuatı, normları, fenni Őartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki düŐüncelerini alkalılara bildirmek»

Mühendis ve Mimar Odaları, teknik kongreler, seminerler, teknik yayınlar, kamu kuruluşlarına verdikleri teknik görüşler, meslekdaşlar üzerinde sürdürdükleri mesleki denetim, imalta uyguladıkları kalite denetimi, projeler üzerindeki denetim ve benzeri yollarla ülke kalkınmasına çok önemli katkılarda bulunmaktadırlar.

Bju faaliyetleri ile, aynı zamanda, daha bilinçli bir kamu oyu yaratarak demokrasinin zorunlu unsuru olan «Oy mekanizmasının» daha sağlıklı çalışmasında önemli roller oynamaktadırlar.

Tasarının kanunlaşması ile, bir yandan elinde diploması olmayan bir yığın ıkarıcıya yeni faaliyet alanları açılıp mesleki faaliyetlerin ehil olmayan ellere kayarken diğer yandan diplomalı Mühendis' ve Mimarlar üzerinde bugün meslek odalarınınca kurulmuş olan meslek ahlk baskısı kalkacak, Meslek Odalarının yeleri üzerinde kendi ihtisas kolunda sürdürdüğü mesleki eğitim de son bulacaktır. Bu an-

oda çalışmaları

lamda bir mesleki denetimin ortadan kalkmasıyla, yatırımların planlanması ve gerçekleşmesi yolundaki faaliyetler büyük ölçüde denetimsiz kalacak, ülkemiz bu durumdan çok büyük zararlar görecektir. Meslek denetiminin sürdürülebilmesi ise ancak ve ancak, bir mesleği uygulayanların tümünün, ilgili ihtisas odalarına kaydolmaları ile mümkündür.

Bu koşullar altında, bir yandan önümüzdeki 20 yılda hızlı bir sanayileşmeyi öngörürken, bu yolda en büyük katkıları yapacak olan Türk Teknik Elemanları'nın meslek örgütlerinin kapatılmasını ülke çıkarları ile bağdaştırma olanağı yoktur.

Kanun tasarı ile yabancı teknik elemanların Türkiye'de çalışmalarının denetlenmesi konusunda, mevcut kanunun 38 ve 34. maddeleri ile Odalara verilen yetki geri alınmak istenmekte, böylece Türkiye'de Türk Teknik Elemanları'nca yapılabilecek nitelikteki işlerin şimdikinden çok daha büyük ölçüde ve her türlü denetimden uzak olarak yabancılara yaptırılması yolu sonuna kadar açılmaktadır. Bu koşullar altında, mühendislik eğitimi görmemiş yabancılar ülkemizde mühendis adı altında Türk Teknik Elemanları'na verilenin 20 misli ücretlerle çalışırken, yetenekli Türk Teknik Elemanları'nın yurt dışına göçü daha da hızlanacaktır. Yabancılarca yapılan proje ve uygulama hizmetlerinin, endüstrileşmemizi dışa bağılı kılan etkilerini önlemeye, böyle bir kanunun kesinleşmesinden sonra, hiçbir imkân kalmayacaktır.

Kendi gücümüze dayanan bir sanayileşme ve kalkınmanın ancak ve ancak Türk Teknik Elemanları'nca gerçekleştirilebileceği açıktır.

DEĞİŞİKLİK TASARISI ANAYASA İLE ÇELİŐİR DURUMDADIR

Diğer meslek dallarında bugüne kadar kurulmuş Meslek Odaları varken, bunların - yetki, sorumluluk ve görev alanlarının daha da genişletilmesi çalışmalarını sürdürürken, bir-yandan da «Müteahhitler Odası» gibi yeni meslek odaları kurulurken, Mühendis ve Mimar Odalarının kapatılması Anayasa'nın 12. maddesinde belirtilen eşitlik ilkesi ile uyuşmayacak bir tutumdur.

«Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ziraat Odaları» gibi meslek kuruluşları, kendi görüş açılarından her konuyu serbestçe değerlendirip, kamu oyuna hiçbir kısıtlama olmaksızın iletirlerken, Mühendis ve Mimar Odalarının kamu yararını, bilim ve tekniğin gereklerini, Teknik Elemanların çıkarlarını savunan görüşlerini kamu oyuna iletmelerinin böyle bir tasarı ile,«... hiçbir şekil ve surette siyasetle de uğraşamazlar.» denerek eneglenmek istenmesi de, Anayasa'nın 12. maddesindeki eşitlik ilkesine ters düşmektedir.

SIRA DİĞER MESLEK ODALARINA DA GELECEK Mİ ?

Böyle bir kanun tasarısı gerçekleştiğinde, Barolar Birliğı, Türk Tabipler Birliğı, Türk Veteriner Hekimler Birliğı gibi diğer meslek odalarının da geleceğı üzerinde ciddi endişeler doğacaktır. Aynı uygulamanın yaygınlaştırılmasının, ülkedeki

oda çalışmaları

toplumsal ve ekonomik gelişmeye ters düşeceği açıktır. Çünkü ihtisaslaşma ve örgütleşme, kalkınma ve sanayileşmenin hem bir sonucu hem de hızlandırıcısıdır.

MECLİSTE, AYNI KONUDA BİR KANUN TEKLİFİ DAHA BULUNMAKTADIR

Değişiklik tasarısının konuyu bütünü ile ele almayıp, sadece bir kaç madde üzerinde durması, bu tasarının kabulü ile elde edilecek yeni TMMOB Kanunu'nun sıhhsiz olmasına yol açacaktır. Çünkü bazı maddelere değişiklik getirilirken onlarla ilgili diğer maddeler olduğu gibi bırakılmış böylece kanun içinde bir yılın çelişkili durum yaratılmıştır. Oysa Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonu'nda, 1966'dan beri üzerinde çalışılarak geliştirilmiş konuyu bütünü ile ele alan diğer bir kanun tasarısı mevcuttur. Konu ile çok daha yakından ilgilenen bir grup tarafından hazırlanan ve kendi içinde çok daha tutarlı olan bu tasarı yıllardır bekletilirken, gerekçeleri sağlam temellere dayanmayan ve konuyu bütünü ile ele almayan bir başkasının alelacele kesinleştirilmesi olumsuz sonuçlar verecek bir davranış olacaktır.

SONUÇ

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ KANUNU'NDAKİ BİR DEĞİŞİKLİK, ANCAK VE ANCAK, KENDİ GÜCÜMÜZE DAYANAN VE ÜLKE ÇIKARLARINI GÖZETEN BİR KALKINMA VE SANAYİLEŞME PARALELİNDE, ODALARA KENDİ MESLEK ALANLARINDA DAHA ETKİN BİR ÇALIŞMA VE DENETİM SÜRDÜRMELERİNİ SAĞLAYACAK YÖNDE, YENİ YETKİ VE SORUMLULUKLAR VERMEK VE ONLARI DAHA DA GÜÇLENDİRMEK ÜZERE YAPILMALIDIR.

SAYGILARIMLA,

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI
GEMİ MAKİNALARI İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI
HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
METALÜRJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
METEOROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
MİMARLAR ODASI
ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI
PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI
ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

oda alışmaları

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI KAPATILMAK MI İSTENİYOR?

17 Mühendis ve Mimar Odasından kurulu Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği dün ilgili Oda yöneticilerinin katılımı ile yaptığı bir toplantıda, BİRLİK kanununda yapılan değişiklik konusunda aşağıdaki ortak görüşü yayınlamışlardır: «7303 sayılı kanunla değiştirilen 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği kanununu kökten değiştiren kanun teklifi 14 şubat günü Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilerek senatoya gönderilmiştir.

Bu kanun teklifi ana hatlarıyla řu değişiklikleri getirmektedir :

- TMMOB'ye dahil 40.000'i aşkın üyeden kamu sektöründe çalışan 30.000 mühendis ve mimar kanun kapsamı dışında bırakılarak, bağlı buldukları Meslek Odaları ile ilişkileri kesilmektedir. Mesleklerini serbest olarak uygulayan 10.000 civarındaki mühendis ve mimar ise İSTERSE ilgili Meslek Odasına kayıtlı kalabilecektir.
- Ayrıca «TMMOB ve Odalar hiçbir şekil ve surette siyasetle uğraşamazlar» cümlesi ile Odalarımızın ve TMMOB'nin yurdumuza ve topluma yararlı, gerçekçi ve bilimsel görüşlerini ortaya koymaları engellenmek istenmekte, neyin «siyaset» olacağının tanımı yapılmamaktadır.
- Yine bu kanun teklifi, şimdi TMMOB kanununun 38 ve 34. maddeleri ile Birliğe verilmiş olan, yabancı teknik hizmet ithalinin denetimi görevini kaldırmakta, yabancı teknik elemanların en basit işlerde bile alıştırılmalarını serbest hale getirmekte, bu yolla, sanayileşmemizin yönlendirilmesini yabancıların ellerine vermektedir.

Yukanda ana hatları ile belirlediğimiz bu değişiklik teklifi karşısında TMMOB ve aşağıda adları yazılı 16 Odanın görüşleri şöyledir;

oda çalışmaları

Böylece teklif TMMOB ile birlikte Mühendis ve Mimar Odalarının eritilmesini, kapatılmasını ve yokedümesini amaçlamaktadır.

Kendi gücümüze dayanan bir kalkınmanın ve sanayileşmenin sağlanmasında, bütün meslek kuruluşları gibi Türk Mühendis ve Mimar Odaları da bu güne kadar üzerlerine düşen görevi yapmaya çalışmışlardır.

Bütün demokratik ülkelerde Meslek Odaları toplumun vazgeçilmez birer unsuru olarak yaşatılmakta, hem istişari ve hem de icrai yetkilerle donatılmakta, bir yandan meslek mensubu elemanların hak, yetki, görev ve manevi değerleri üzerine etkili olmakta, diğer yandan da ülke ekonomisi ve teknolojisine, bilimine, öğrenimine, endüstrisine ve sosyal yaşantısına katkıda bulunmaktadır.

Meslek odaları, kalkınma ve sanayileşmeyi mümkün kılan zincirin bir halkasıdır. Ayrıca Meslek Odaları demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu nedenlerle, Anayasamızın 122. maddesinde de yer almış olan meslek kuruluşlarımızı çok be lirsiz ve esnek bir gerekçe ile ortadan kaldırmak, Anayasa ve Demokratik hakların özünü ihlâl edici, aynı zamanda da ülkede, kendi milli gücümüze dayanan bir kalkınma ve sanayileşmeyi engelleyici bir davranıştır.

1954 yılında çıkartılan kanunla kurulan ve 18 yıllık bir uygulamadan sonra, daha ileri bir aşamada icracı görevler de vermek zamanı gelmiş bulunan Meslek Odaları için 1954 lerin de gerisine dönüşü tasarlamak düşünülemez. Yurdumuz için önemli ve yararlı kuruluşları yok etmeye çalışmak, bunu düşünebilmek ve gerçekleştirmek için kanun teklifinde bulunmak her yönde kalkınma çabası içinde olan yurdumuz çıkarlarına ters düşmektedir.

Kaldı ki Yurdumuzda;

1136	sayılı Kanunla kurulmuş	TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TÜRK
1023	» » »	TABİPLER BİRLİĞİ TÜRK
6343	» » »	VETERİNER HEKİMLERİ BİR. TÜRK
6643	» » »	ECZACILAR BİRLİĞİ

vardır. Bu kamu kuruluşları içinden Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ele alınarak dağıtılmasına yol açacak tekliflerde bulunulması çok düşündürücüdür.

SONUÇ OLARAK BELİRTMEK İSTERİZ Ki :

Bu kanun teklifi Meclisten geçtiği şekliyle kesinleşmesi halinde kalkınmamız, sanayileşmemiz ve ulusal teknolojimiz açısından onarılması çok güç sonuçlar doğuracaktır.

Bu sebeple kanun kesinlik kazanmadan Sayın Parlementerlerin konu üzerinde bir kere daha gereken önemle durmalarını ve kanununun tümü ile Cumhuriyet Senatosunda geri çevrilmesini beklemekteyiz.»

oda alışmaları

MÜHENDİS VE MİMAR ODALAR! TEMSİLCİLERİ SUNAY'A GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADI

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay, Mühendis ve Mimar Odaları temsilcileriyle ankaya köőkünde bir süre görüşmüő; temsilciler Sunay'a Odalarla ilgili kanun hakkındaki görüşlerini anlatmıőlar ve kanunun sakıncaları üzerinde durmuőlardır.

17 Oda temsilcisi, mühendis ve mimar odaları birliği kanununda değişiklik getiren teklifin Millet Meclisinden geçmesi üzerine Cumhurbaşkanını toplu halde ziyaret etmiőlerdir.

Mühendis ve Mimar Odaları temsilcileri Sunay'a teklif kanunlaőtıı takdirde yatırımların denetimsiz kalacağını; bundan da ülkenin zarar göreceğini bildirmişler ve görüşlerini őyle sıralamıőlardır:

- Kamu kesiminde çalışan teknik elemanlar Odaların kapsamı dıőında tutulduğundan, 17 teknik meslek Odasının hemen hepsi kapanacaktır.
- Bilimsel ve teknik yönden ülke çıkarlarını savunacak hiç bir kuruluş kalmamıő olacaktır.
- Ülkede görölen teknik hizmetler üzerinde hiç bir mesleki denetim sürdürölemeyecek, hizmetlerin ehil ellerce yapılıp yapılmadığı da denetlenemeyecektir.
- Mühendis ve mimarların haklarını koruyan hiç bir örgüt kalmayacaktır.
- Yabancı elemanların Türkiye'de çalışmaları konusunda odalarca sürdürölen denetim tamamen kalkacaktır.
- Teknik hizmetlerin yabancılara gördürölmesi, Türk teknik elemanlarının haklarının ise hiç bir şekilde korunmaması sonucu, mühendis ve mimarların yurt dışına göcü daha da hızlanacaktır.
- Diğer kanunlar, tüzükler, yönetmelikler ve kararnemelerle Odalara yüklenilen görevleri yerine getirecek hiç bir örgüt kalmayacak, örneğin BAğ-KUR kanununun uygulanması büyük ölçüde aksayacaktır.
- r Yatırımların planlanması ve gerçekleşmesi yolundaki faaliyetler büyük ölçüde denetimsiz kalacak; ülkemiz bu durumdan zarar görecektir.

oda alışmaları

YENİ YÖNETİM KURULU GÖREV BÖLÜMÜ YAPTI

Sayın üyemiz,

24 Şubat 1973 günü yapılan Odamız XIX. Genel Kurulu toplantısında Yönetim Kurulu Üyelikleri'ne seçilen üyelerimizin görev bölümü aşağıdaki biçimde yapılmıştır.

Saygılarımızla,

YÖNETİM KURULU

Başkan	Ahmet VAROL İlker
Başkan Yard.	LÖKER Esen ERGİN
Yazman Üye	Bekir ÖZGİRGIN
Sayman Üye	Aykut EROL Sırrı
Üye	ERKAN Mahmut
Üye	KURTULMAZ
Üye	

15ü

ik Mühendisliği 19Ş